

VILNIAUS UNIVERSITETO DOKTORANTŪROS STUDIJŲ DALYKO SANDAS

Mokslų sritis/ys, kryptis/ys (kodai)	Medicinos ir sveikatos mokslai (M 000): Medicina (M 001)			
Fakultetas, Institutas, Katedra /Klinika	Medicinos fakultetas Biomedicinos Mokslų Institutas Ausų, nosies, gerklės ir akių ligų klinika			
Dalyko pavadinimas (ECTS kreditai, val.)	Klinikinė oftalmologija 10 kreditų (270 val.)			
Dalyko studijų būdas	Paskaitos	Seminarai	Konsultacijos	Individualus darbas
ECTS kreditai	-	-	2	8
Dalyko vertinimo būdas (vertinama 10 balų sistemoje)	Egzaminas raštu: egzaminu metu raštu apžvelgiamos trys temos: doktorantas turi pateikti teorines žinias, paaiškinti jų praktinį pritaikymą, pristatyti temas naujoves.			
DALYKO KURSO TIKSLAS				
Suteikti teorinių ir praktinių žinių apie akies anatominius ir funkcinius ypatumus, akies vystymosi raidą, akių ligų diagnostikos ir gydymo principus, silpnaregystės ir aklumo prevencijos galimybes. Supažindinti su klinikiniais tyrimais grįžtais akių ligų diagnostikos, stebėsenos ir gydymo metodais bei gairėmis. Skatinti mokslinius tyrimais grįžta, į individualų pacientą orientuotą klinikinį mąstymą ir sprendimų priėmimą oftalmologinėje praktikoje.				
PAGRINDINĖS DALYKO TEMOS				
<p><u>Akies obuolio ir priedų sandara, fiziologija ir vystymasis.</u> Akies medžiagų apykaita. Ašarų sekrecija, jos sutrikimai. Ragenos medžiagų apykaita. Akies kamerų skysčio sekrecija ir sudėtis. Amžiniai stiklakūnio ir lęšiuko biocheminiai pakitimai. Centrinio ir periferinio matymo ištyrimas ir sutrikimai. Spalvų ir šviesos joslė: hipotezės, tyrimo būdai, sutrikimai. Abiakių regėjimo vystymasis ir būtinos sąlygos, nustatymo būdai.</p> <p>Akies optinės sistemos savitumai. Klinikinės refrakcijos pavidalai, anizometropija, anizeikonija. Refrakcijos tyrimo būdai. Ametropijų prevencija ir korekcija. Optinė korekcija akiniais ir kontaktiniais lęšiais. Akomodacijos sutrikimai. Ambliopijos diagnostika ir gydymas. Lydimasis žvairumas, formos, klinika, diagnostika, gydymas. Paralinis žvairumas, klinika, diferencinė diagnostika, gydymas. Žvairumo ištaisymo operacijos, jų komplikacijos.</p> <p><u>Vokų, junginės ir ašarų aparato ligos.</u> Vokų uždegiminių ligų diagnostika ir gydymas. Vokų augliai. Vokų padėties patologijų ištyrimas ir chirurginis gydymas. Blefarospazmo gydymo būdai. Įgimtos vokų anomalijos. Ašarų aparato ligos, diagnostika, priežastys, gydymas. Sausų akių sindromas. Junginės uždegiminės ligos, jų etiologija, klasifikacija, diagnostika ir gydymas. Junginės degeneracijos, gerybiniai ir piktybiniai navikai.</p> <p><u>Akiduobės ligos, priežastys, gydymas.</u> Išverstakumo priežastys. Greivso (endokrininė) oftalmopatija. Akiduobės uždegimų diagnostika, gydymas. Akiduobės kraujagyslinės ligos. Akiduobės auglių priežastys, diagnostika, gydymas.</p> <p><u>Ragenos ir odenos ligos.</u> Ragenos uždegiminių (infekcinių, imuninių) ligų priežastys, diagnostika, gydymas. Kontaktinių lęšių ypatumai, parodymai,</p>				

priešparodymai, sukeliama ligos. Ragenos augliai. Ragenos topografiniai tyrimo metodai, pachimetrija, echoskopija, dažymo būdai. Ragenos įgimtos ligos: degeneracijos, distrofijos, jų gydymas. Ragenos chirurgija - gydomoji ir refrakcinė. Odenos uždegiminės, imuninės ir degeneracinės ligos, klinika, diagnostika ir gydymas.

Lęšiuko ligos. Lęšiuko įgimtos anomalijos. Kataraktos klasifikacija, diagnostika, chirurginis gydymas (operacijų technikos, komplikacijos, pooperacinė ligonių priežiūra). Antrinės kataraktos gydymo metodai. Panirusio lęšiuko sukeliama problema, operacinis gydymas. Intraokuliniai dirbtiniai lęšiai, jų rūšys, apskaičiavimo metodikos.

Glaukomos klasifikacija ir epidemiologija. Akispūdžio fiziologija, matavimo metodai ir jų ypatumai. Pirminė atviro ir uždaro kampo glaukoma: skirtumai, klinika, diagnostika, gydymas. Ūmus glaukomos priepuolis, klinika, gydymas. Antrinių glaukomų priežastys. Ankstyva glaukomos ir jos progresavimo diagnostika, gydymo gairės, medikamentinio, lazerinio ir chirurginio gydymo metodai, parodymai, komplikacijos. Įgimtos ir juvenilinės glaukomos ypatumai. Normalaus akispūdžio glaukoma.

Uogenos ligos. Uždegiminės rainelės ir/ar krumplyno ligos (infekcinės, imuninės): laboratorinė diagnostika, diferencinė diagnostika, klinika, gydymas, komplikacijos. Gyslainės uždegiminės ligos: priežastys, klinika, gydymas. Rainelės rubeozė, etiologija, patogenezė, komplikacijos, gydymas. Rainelės įgimta patologija, diagnostika, gydymas. Uogenos augliai: diagnostika, gydymas. Gyslainės, krumplyno ir rainelės melanoma: diagnostika ir gydymas.

Tinklainė ir regos nervo ligos. Tinklainės plyšiai: klinika, diagnostika, gydymas. Tinklainės atšoka, rūšys, gydymas. Diabetinė retinopatija: klasifikacija, diagnostika, gydymo ypatumai. Ūmaus tinklainės centrinės arterijos ir venos nepraeinamumo diferencinė diagnostika ir gydymas. Geltonosios dėmės degeneracijos: diagnostika, gydymas. Cistinė makulos edema: priežastys, gydymas. Centrinės serozinės chorioretinopatijos diagnostika ir gydymas. Įgimtos geltonosios dėmės distrofijos.

Stiklakūnio patologinės drumstys. Stiklakūnio kraujosruva, klinika, gydymo taktika.

Neuroftalmologija. Akį judinančių nervų parazės. Normali ir patologinė vyzdžių reakcija į šviesą. Argyll-Robertson, Marcus-Gunn vyzdys. Regos laidų pažeidimo klinika ir diagnostika. Nistagmas: formos, diagnostika, gydymas, prognozė. Regos nervo tyrimo metodai. Įgimta regos nervo disko patologija. Pseudopapiloedemos priežastys, diagnostika. Papiloedemos etiologija, patogenezė. Optinio neurito etiologija, diagnostika, klinika, gydymo ypatumai. Retrobulbarinio neurito ypatybės. Priekinė išeminė optinė neuropatija: priežastys, klinika, gydymas. Regos nervo atrofijos etiologija, klasifikacija. Regos nervo disko duobė, diagnostika, gydymo ypatumai. Regos nervo augliai, jų gydymas.

Akies obuolio bei akies priedų traumos. Akies traumų tarptautinė klasifikacija. Bukos akies traumos: pasekmės, gydymas. Kiauriniai akies obuolio sužalojimai: diagnostika, klinika, gydymo ypatumai. Intraokuliniai svetimkūniai: diagnostika, gydymo ypatumai. Simpatinė oftalmija. Akies obuolio cheminiai bei terminiai nudegimai, jų gydymas. Fizinių veiksnių (ultravioletinių spindulių, jonizuojančios radiacijos) sukeliama akių patologija.

Pagrindinės oftalmologinių medikamentų grupės, jų naudojimas, šalutiniai poveikiai, kontraindikacijos.

SVARBIAUSIA REKOMENDUOJAMA LITERATŪRA

1. Basic and clinical science course 2021-2022. American Academy of Ophthalmology; 2021.
2. Yanoff M., Duker J. Ophthalmology, 5th edition. Elsevier. 2018.

3. Tasman et al. Duane's ophthalmology and DVD-ROM. Lippincott Williams and Wilkins; 2013.
4. Salmon J. Kanski I. Clinical ophthalmology, 10th edition. Elsevier; 2021.
5. Knepper P.A., Sampers JR. Glaucoma Research and Clinical Advances: 2020 to 2022. Kugler Publications; 2021.
6. Terminology and Guidelines for Glaucoma (5th edition). Publicomm; 2020.
7. Jašinskas V, Blužienė A. Akių ligų vadovas. A.S. Narbuto leidykla; 2005.
8. Mannis, Holland. Cornea 2-Volume set, 5th edition. Elsevier; 2021
9. Freund K.B., Sarraf B., Mieler V.F., Yannuzzi L. The Retina Atlas. Elsevier; 2016.
10. Jackson T.L. Moorfields Manual of Ophthalmology, 3rd edition. JP Medical Ltd; 2019.

KONSULTUOJANTYS DĖSTYTOJAI

1. Dalyką koordinuojantis dėstytojas: Rimvydas Stanislovas Ašoklis (doc. dr.).
2. Andrius Cimbalas (doc. dr.).
3. Saulius Galgauskas (doc. dr.).

PATVIRTINTA:

Vilniaus universiteto Medicinos ir sveikatos mokslų Doktorantūros mokyklos Tarybos posėdyje: 2022 m. rugsėjo 29 d.

Tarybos pirmininkė: prof. Janina Tutkuvienė